

ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Науково-практичний економічний журнал

5(09) лютий 2016

Засновники журналу:

Львівська економічна фундація

Про журнал:

Економічні студії
(Economics studies)

Періодичність виходу:

шість разів на рік.

Мова видання:

українська

Centre International de l'ISSN:

2311-9306.

Свідоцтво про реєстрацію ЗМІ:

КВ № 20515-10315

від 20 грудня 2013 р.

Адреса для листування:

Науково-практичний журнал

«Економічні студії»

а/с 341, м. Львів, 79000

www.lef.lviv.ua

info@lef.lviv.ua

Тел: +38 (063) 204 34 31

Науково-практичний журнал «Економічні студії» присвячений актуальним проблемам розвитку сучасної економіки та пропонує своїм читачам розмаїття високоякісної інформації в галузі економічної науки.

Видання має тематичну спрямованість в межах таких наукових спеціальностей, як світове господарство і міжнародні економічні відносини; економіка та управління національним господарством; економіка та управління підприємствами; розвиток продуктивних сил та регіональна економіка; економіка природокористування; гроші, фінанси і кредит; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика та інші галузі економічної науки.

Цільова аудиторія журналу: вчені, викладачі, докторанти, аспіранти, студенти, економісти, бухгалтери, державні службовці та всі, кого цікавить економічна тематика.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назви підприємств, організацій, установ та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції журналу. Автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

Редактор, коректор – Ю.С. Павленко

Комп'ютерна верстка – А.С. Юдашкіна

Віддруковано:
ГО «Львівська економічна фундація».
79000, м. Львів,
просп. В'ячеслава Чорновола, 67-г
Телефон +38 (063) 204 34 31
E-mail: info@lef.lviv.ua

Підписано до друку 16.02.2016.
Формат 70x100 1/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Обл.-вид. арк. 14,20. Ум.-друк. арк. 15,11.
Наклад 100 прим.
Замовлення № 0902/16.

ОЦІНКА МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ, РЕАЛІЗОВАНОЇ НА НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕРЕНАХ, І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА НЕЮ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ Тимошенко О.О.....	90
УДОСКОНАЛЕННЯ МАРШРУТИЗАЦІЇ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ Топорова А.А., Пстухова О.М.....	97
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГ-ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСЕРЕДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Трішкіна Н.І.....	100
СИНЕРГЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ Хитра О.В.....	104
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ Хріснко Є.В., Карасьова З.М.....	111
ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ Чмихун Д.І.....	115
ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА, РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ У ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТА ВІДМІННОСТЯХ Шелудько С.А.....	120
ЯКІСТЬ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА РЕЗЕРВИ ЗНИЖЕННЯ ЙОГО РИЗИКІВ Шкуренко Д.В.....	125

ПОЛИТИКА УПРАВЛЕНИЯ ОБОРОТНЫМИ АКТИВАМИ

Чмихун Д.И.

магистр

Украинской академии банковского дела

Сгруппированы и приведены методические подходы трактовки понятия «управление оборотными активами». Предложено собственное определение политики управления оборотными активами. Разработана технология и приведена структурная логическую модель политики управления оборотными активами предприятий. Сформулированы основные цели и задачи политики управления оборотными активами. Рассмотрены основные принципы управления оборотными активами предприятий. Сгруппирован процесс управления оборотными активами предприятия в схематическую последовательность этапов. Исследованы типологию подходов к политике формирования оборотных активов. Исследованы направления управления оборотными активами по их основным видам.

Ключевые слова: активы, оборотные активы, управление, политика управления.

MANAGEMENT POLICY OF WORKING ASSETS

Chmyhun D.I.

Master

Ukrainian Academy of Banking

Methodical approaches of interpretation of the concept "management of current assets" are grouped and given. Own definition of policy of management of current assets is offered. The technology is developed and given structural logical model of policy of management of current assets of the enterprises. Main objectives and problems of policy of management of current assets are formulated. The basic principles of management of current assets of the enterprises are considered. Process of management of current assets of the enterprise in schematic sequence of stages is grouped. Had been investigated a typology of approaches to policy of formation of current assets. The directions of management of current assets on their main types are investigated.

Keywords: assets, working assets, management, management policy.

УДК 336.743:33.025.12

ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА, РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ У ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТА ВІДМІННОСТЯХ

Шелудько С.А.

аспірант

Одеського національного економічного університету

У статті розглянуто та проаналізовано спільні та відмінні риси валютної політики, валютного регулювання та валютного контролю, встановлено співвідношення між ними. Досліджуваним поняттям надано визначення, встановлений їх предмет, об'єкти та суб'єкти. Доведено, що валютна політика, регулювання та контроль є елементами процесу управління валютними відносинами та повинні застосовуватися з метою забезпечення безперервного розвитку цих відносин у країні. Отримані в результаті дослідження висновки щодо співвідношення вищезгаданих понять дозволять оптимізувати методологічне забезпечення валютного регулювання в Україні, за умови внесення відповідних змін до чинного законодавства.

Ключові слова: валютна політика, валютне регулювання, валютний контроль, валютні відносини, МВФ, НБУ, уповноважений банк.

Постановка проблеми. Актуальність досліджень, присвячених валютному регулюванню, складно переоцінити, особливо в два останні роки,

коли вплив численних економічних та неекономічних чинників спричиняє непрогнозовані коливання валютних курсів. Нестабільність, а почасти й справ-

жній хаос, що охоплює внутрішні валютні ринки країн Східної Європи та поширюється далеко за її межі, може бути усунена виключно науково обґрунтованими та методологічно вивіреними засобами. Але істинність того чи іншого судження стосовно дієвості певного інструменту чи методу валютного регулювання прямо залежить від логічності побудови теоретичного базису, який став підґрунтям до їх застосування. З цієї точки зору надзвичайно важливим є розв'язання проблеми щодо співвідношення, взаємозв'язку та відмінностей між такими спорідненими поняттями як валютна політика, валютне регулювання та валютний контроль. Їх чітке теоретичне розмежування сприятиме, на нашу думку, здійсненню Національним банком України більш ефективного регулювання у сфері валютних відносин у країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним проблемам валютної політики, регулювання, контролю та зв'язку між ними свої праці присвячувала ціла низка вітчизняних авторів, серед яких варто назвати Я. В. Белінську, О. І. Береславську, О. В. Дзюблюка, Ф. О. Журавку, А. М. Мороза, В. І. Міщенко та інших. Серед закордонних дослідників на особливу увагу заслуговують публікації Х. Каналеса-Криленка, Дж. Кіршнера, М. В. Сапожнікова, Дж. Тейлора та Р. Фатума. Однак жоден із перелічених учених не приділяє належної уваги імперативному розмежуванню предметів дослідження.

Мета дослідження. Метою цієї статті є розкриття й аналіз взаємозв'язку та відмінностей, що існують між валютною політикою, валютним регулюванням і валютним контролем.

Виклад основного матеріалу. За результатами попередніх досліджень нами було встановлено існування п'яти підходів щодо визначення сутності валютного регулювання: операційного, інституційного, акціоністського, ординалістського та законодавчого [12, с. 187]. Долаючи їх недоліки, ми запропонували власне визначення, за яким *валютне регулювання є діяльністю уповноважених державою органів з управління валютними відносинами в країні через використання, у суворій відповідності до законодавчо встановленого порядку, комплексу інструментів і методів з метою досягнення цілей валютної політики.*

Предметом валютного регулювання є валютні відносини – специфічні економічні відносини, що виникають між їх суб'єктами з приводу руху валютних цінностей [13, с. 181]. Об'єктами – емпірично-визначені носії цих відносин: валютний курс, попит і пропозиція іноземної валюти, обсяги та динаміка валютних операцій. Коло суб'єктів валютного регулювання обмежене банками, органами державної влади та міжнародними організаціями, серед яких: центральний і уповноважені банки, Уряд, Міністерство фінансів, фіскальна служба (у т.ч. податкові та митні органи), державна казначейська служба, органи місцевого самоврядування, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку тощо.

Для того, аби дати ґрунтовну відповідь на питання про взаємозв'язок і відмінності валютного регулювання та валютної політики, спершу визначимо економічну сутність останньої. Звертаючись до існуючих у спеціалізованій літературі визначень сутності валютної політики, варто відзначити наявність у наукових колах наступних підходів до її визначення: компонентного, акціоністського, каузального та дуалістичного.

Відповідно до компонентного (від лат. *componens* – складова) підходу, валютна політика є невід'ємною [14, с. 275] або органічною [4, с. 19] складовою грошово-кредитної політики у державі, яка відображає вплив на валютні відносини в країні. Принагідно зазначимо, що жодна політика (у т.ч. і валютна) не може мати інструментів (вони безпосередньо стикаються з предметом впливу, що властиве саме регулюванню), як вважають окремі дослідники [4, с. 19], – натомість у своєму розпорядженні вона має засоби та методи.

Згідно з акціоністським (від лат. *actio* – захід, дія) підходом валютна політика розглядається як сукупність заходів, які реалізуються у сфері валютних відносин. Окремі представники цього підходу згадують про те, що валютній політиці надаються «функції та повноваження» [1, с. 24], що є дискусійним. Незрозуміло й те, хто саме може здійснювати надання функцій, які є об'єктивним проявом однієї з глибинних сторін сутності предмету і тому не можуть бути кимось надані ззовні.

Каузальний (від лат. *causa* – мета, причина) підхід від попереднього відрізняє те, що здійснення заходів валютної політики відбувається «відповідно до загальних цілей (тактичних і стратегічних) економічної політики держави» [11, с. 92]. Викликає сумнів думка про те, що валютна політика здійснюється лише «у сфері міжнародних валютних відносин» [11, с. 92], адже вона стосується не лише міжнародних, а й внутрішніх валютних відносин.

Нарешті, дуалістичний (від лат. *dualis* – двоїстий) підхід акцентує увагу на існуванні не лише методологічного (розробка заходів впливу), а й практичного (реалізація цих заходів) аспектів валютної політики [2, с. 24].

Враховуючи семантичне значення слова «політика» (цілі й завдання; способи їх досягнення), на наше переконання, *валютна політика – це розробка уповноваженими державою органами плану розвитку валютних відносин у країні, визначення відповідних цілей і завдань (орієнтирів), які можуть бути досягнені за допомогою валютного регулювання.*

З точки зору законодавства, «основними економічними засобами і методами грошово-кредитної політики є регулювання обсягу грошової маси...» [7, ст. 25], тобто грошово-кредитне регулювання є саме засобами та методами грошово-кредитної політики. Однак з цього логічно випливає і те, що валютне регулювання є засобами та методами валютної політики, адже будь-яка валюта є, перш за все, національною грошовою одиницею певної країни, і тому валютна політика є складовою грошово-кредитної політики,

а валютне регулювання – складовою грошово-кредитного регулювання. За таких умов, валютне регулювання є, власне, і засобами, і методами валютної політики, що й відбиває взаємозв'язок валютного регулювання з валютною політикою, хоча між ними існує певна кількість відмінностей.

Не менш актуальною є й проблема співвідношення понять «валютне регулювання» та «валютний контроль», яка складається з двох аспектів. По-перше, окремі науковці, фактично ототожнюючи валютне регулювання з валютною політикою (тобто, привласнюючи їй сукупність інструментів і методів регулювання), вважають валютний контроль і валютне регулювання одним цілим чи синонімами.

Так, О. О. Качан під валютним контролем розуміє регулювання обсягу готівки в іноземній валюті та її обмінного курсу на інші валюти [3, с. 225]. Схожої думки дотримується й проф. А. О. Костюченко, вказуючи, що валютний контроль – це «урядова система нагляду за обміном іноземної валюти в країні, тобто регулювання обсягу готівки в іноземній валюті та її обмінного курсу на інші валюти» [5, с. 283]. Подібне змішування контролю та регулювання є дискусійним, доказом чого є безліч відмінностей між ними (див. таблицю 1).

Дослідивши погляди цих та інших науковців, А.М. Суторміна у своїй дисертаційній праці приходить до висновку, що валютний контроль – «це комплекс адміністративних заходів, розрахованих на регулювання валютних надходжень в країну і на стримування вивозу валюти з країни, а також вид державного контролю, спрямований на забезпечення дотримання суб'єктами підприємницької діяльності та фізичними особами норм законодавства при здійсненні валютних операцій» [10, с. 20], з чим складно

погодитися, адже вплив на обсяги транскордонних валютних операцій є компетенцією валютного регулювання (через власний інструмент – валютні обмеження), а не контролю.

На думку А. В. Колдовського, створення системи валютного контролю є одним із завдань валютного регулювання [4, с. 27], хоча головною та єдиною метою регулювання, на наше переконання, є досягнення орієнтирів валютної політики. Поряд з цим, Т. С. Шемет вказує, що валютний контроль «реалізується через запровадження валютних обмежень» [14, с. 278], хоча, як уже було зазначено, останні належать до інструментів валютного регулювання.

На наш погляд, подібні думки викликані назвою головного нормативно-правового акту з цих питань – Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» – та відсутністю в ньому офіційного визначення, власне, сутності валютного контролю. З його змісту складається поверхове враження про неподільність регулювання та контролю, що й призводить до теоретичного змішування цих цілком окремих понять.

Другий аспект означеної проблеми полягає у визнанні повноважень з валютного контролю виключною прерогативою держави, що суперечить як чинному законодавству України [8, ст. 13], так і економічній сутності цього поняття. Так, М. В. Сапожников визначає валютний контроль як діяльність держави в особі органів та агентів валютного контролю, спрямовану на забезпечення дотримання валютного законодавства при здійсненні конкретних валютних операцій [9, с. 110], з чим складно погодитися, адже уповноважені банки не уособлюють державу, а лише виконують делеговані нею функції.

Таблиця 1

Взаємозв'язок і відмінності між валютною політикою, валютним регулюванням і валютним контролем

Спільні та відмінні риси	Валютна політика	Валютне регулювання	Валютний контроль
Зміст поняття	Розробка і встановлення цілей	Діяльність з досягнення цілей	Нагляд за законністю засобів досягнення цілей
Предмет	Валютні відносини		
Об'єкти	Валютний курс, попит і пропозиція іноземної валюти, обсяги та динаміка валютних операцій		Облікові документи щодо валютних операцій
Суб'єкти	Центральний банк, Уряд	Центральний і уповноважені банки, органи державної влади та міжнародні організації	Центральний і уповноважені банки, податкова та митна служби, служба поштового зв'язку
Мета	Надання банкам орієнтирів щодо здійснення ними валютних відносин у відповідності до встановлених валютною політикою цілей	Досягнення цілей валютної політики	Забезпечення дотримання чинного законодавства суб'єктами валютних відносин
Спосіб реалізації	Наукове обґрунтування ефективного і дієвого напрямку (орієнтирів) розвитку валютних відносин	Використання інструментів регулювання для досягнення встановлених політикою орієнтирів	Нагляд за дотриманням законодавства під час здійснення валютного регулювання (одночасно з ним)

Розроблено автором з урахуванням [7, ст. 7, 25, 36, 42, 44-50; 8, ст. 11-13]

О. І. Макаренко валютним контролем називає «інструмент впливу держави на ринок капіталу», «специфічний механізм, спрямований на зміцнення валютного курсу, вирівнювання платіжного балансу країни, зміцнення національної грошової одиниці тощо» [6, с. 36], що, на наш погляд є, радше, визначенням валютного регулювання.

На нашу думку, *валютний контроль є діяльністю уповноважених державою органів з нагляду за провадженням валютного регулювання, спрямованого на досягнення орієнтирів, встановлених валютною політикою.*

Перейдемо до розгляду спільних і відмінних рис валютної політики, регулювання та контролю, представлених у таблиці 1.

Як видно зі змісту табл. 1, єдиною спільною рисою валютної політики, регулювання та контролю є їх предмет (валютні відносини). Розбіжностей же значно більше. Якщо об'єкти політики та регулювання збігаються, то валютний контроль має справу не з курсом, грошовою пропозицією та валютними операціями як такими, а з документальним відображенням цих процесів у бухгалтерському та податковому обліку.

За змістом, валютна політика є розробкою і встановленням цілей, досягнення яких, в свою чергу, є змістом валютного регулювання, а нагляд за процесом досягнення покладений на валютний контроль. Суб'єктами виконання останнього є банки та окремі державні служби (перелік яких визначено Декретом [8]), у той час як валютне регулювання може здійс-

нювати ширше коло уповноважених державою органів влади і міжнародних організацій, а валютну політику розробляє та затверджує лише центральний банк та Уряд країни.

За характером здійснення валютна політика є науковим обґрунтуванням напрямку розвитку валютних відносин, регулювання ж, навпроти, – використанням власних інструментів для досягнення встановлених політикою орієнтирів, а контроль – наглядом за засобами їх досягнення. Якщо головною метою валютного регулювання є досягнення цілей валютної політики, то призначенням останньої є надання орієнтирів банкам щодо здійснення ними валютних відносин, у той час як метою валютного контролю є забезпечення нагляду за законністю реалізації ринковими суб'єктами цих відносин.

Виходячи ж з того, що валютна політика, регулювання та контроль у країні діють одночасно, можна стверджувати, що вони є складовими управління валютними відносинами в країні, адже відповідають класичним функціям процесу управління: аналіз і планування (валютна політика), організація (валютне регулювання) та контроль (як такий).

Висновки. Отже, взаємозв'язок валютної політики, регулювання та контролю головний свій прояв має у тому, що перелічене є компонентами процесу управління валютними відносинами в країні. Відображення наданих визначень досліджуваних понять у законодавстві дозволить оптимізувати нормативне та методологічне забезпечення валютного регулювання в Україні.

Література:

1. Береславська О. І. Валютна політика України: теорія та практика: монографія [Текст] / О. І. Береславська. – Ірпінь: НУ ДПСУ, 2010. – 330 с.
2. Дзюблук О. В. Валютна політика: підручник [Текст] / О. В. Дзюблук. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
3. Качан О. О. Банківське право: навч. посіб. [Текст] / О. О. Качан. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 288 с.
4. Колдовський А. В. Система валютного регулювання в контексті фінансової нестабільності економіки: дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / А. В. Колдовський. – Суми: УАБС, 2013. – 237 с.
5. Костюченко А. О. Банківське право: підручник [Текст] / А. О. Костюченко / 2-ге вид., переробл. та доп. – К.: Атіка, 2011. – 376 с.
6. Макаренко О. І. Валютний контроль як інструмент стабілізації ринку капіталу в Україні [Текст] / О. І. Макаренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: УАБС, 2003. – Т. 8. – С. 36-39.
7. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20 травня 1999 року № 79-XIV, зі змін. та доп. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
8. Про систему валютного регулювання і валютного контролю [Електронний ресурс]: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 року № 15-93, зі змін. та доп. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
9. Сапожников Н. В. Теоретические проблемы и перспективы развития валютного права [Текст] / Н. В. Сапожников // Государство и право. – 2001. – № 11. – С. 107-114.
10. Суторміна А. О. Валютне регулювання у забезпеченні економічного розвитку України: дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / А. О. Суторміна. – К.: КНЕУ, 2015. – 225 с.
11. Центральний банк та грошово-кредитна політика: підручник [Текст] / за ред. А. М. Мороза і М. Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.
12. Шелудько С. А. Аналіз сучасних підходів до визначення економічної сутності валютного регулювання [Текст] / С. А. Шелудько // Науковий вісник ОНЕУ. – 2015. – № 3 (223). – С. 181-195
13. Шелудько С. А. Валютні відносини як предмет валютного регулювання (їх сутність, зміст і взаємозв'язок з валютними правовідносинами) [Текст] / С. А. Шелудько // Науковий вісник ХДУ. Серія «Економічні науки». – 2015. – Випуск 12. – Частина 3. – С. 180-182.
14. Шемет Т. С. Теорія і практика валютного курсу: навч. посіб. [Текст] / За ред. О. І. Рогача. – К.: Либідь, 2006. – 360 с.

ВАЛЮТНАЯ ПОЛИТИКА, РЕГУЛИРОВАНИЕ И КОНТРОЛЬ В ИХ ВЗАИМОСВЯЗИ И РАЗЛИЧИЯХ

Шелудько С.А.

аспирант

Одесского национального экономического университета

В статье рассмотрены и проанализированы общие и отличительные черты валютной политики, валютного регулирования и валютного контроля, установлено соотношение между ними. Исследуемым понятиям даны определения, установлен их предмет, объекты и субъекты. Доказано, что валютная политика, регулирование и контроль являются элементами процесса управления валютными отношениями и должны применяться с целью обеспечения непрерывного развития этих отношений в стране. Полученные в результате исследования выводы о соотношении вышеназванных понятий позволят оптимизировать методологическое обеспечение валютного регулирования в Украине, при условии внесения соответствующих изменений в действующее законодательство.

Ключевые слова: валютная политика, валютное регулирование, валютные отношения, валютный контроль, МВФ, НБУ, уполномоченный банк.

FOREIGN EXCHANGE POLICY, REGULATION AND CONTROL IN THEIR INTERRELATION AND DIFFERENCES

Sheludko S.A.

Ph.D. Student

Odessa National Economic University

In the paper it is described and analyzed similar and different features of the foreign exchange policy, foreign exchange regulation and foreign exchange control, determined a relation between them. It is gave the definitions to the researched concepts and determined their subject-matter, objects and subjects. It is proved that foreign exchange policy, regulation and control are the elements of the management of foreign exchange relations process and should be applied to ensure the continued development of these relations in the country. Obtained results of the research about the relationship between concepts will optimize a methodological provision of the foreign exchange regulation in Ukraine, as long as appropriate changes will be incorporated to the existing legislation.

Keywords: authorized bank, foreign exchange control, foreign exchange policy, foreign exchange regulation, foreign exchange relations, IMF, NBU.